

[Statsministeren.]

bliver en illusion. Jeg tror, at det store flertal af befolkningen vil være enigt med mig, når jeg siger, at en procent på 40 ville være så høj, at befolkningen ingen praktisk mulighed ville få for at sætte et vist præg på lovgivningsarbejdet. Det er vist en både rimelig og retfærdig løsning, når det efter forslaget kræves, at mindst 30 pct. af vælgerne skal stemme mod et lovforslag, for at dette er bortfaldet.

Som det i hvert fald vil være kommissionens medlemmer bekendt, har det i kommissionen været drøftet, hvorvidt det ville styrke folkestyret at indføre udsættende veto, hvorefter et vist mindretal kan kræve en lovs ikrafttræden udskudt for kortere eller længere tid. Jeg havde ikke noget imod, at dette princip var blevet indføjet i forfatningen — altså indføjet udover det i paragraffen om ejendomsretten nævnte tilfælde. Men det viste sig ikke muligt i kommissionen at nå til enighed om adgang til såvel folkeafstemning som udsættende veto. Under disse forhold måtte jeg derfor høre til dem, der foretrak folkeafstemning.

Også spørgsmålet om de parlamentariske konsekvenser af en folkeafstemning har været indgående drøftet i kommissionen. Men da vi, som jeg sagde før, ikke kan vide, i hvilket omfang folkeafstemninger vil blive afholdt, er det umuligt at sige, om denne adgang vil skabe frugtbare kompromisser mellem rigsdagens partier, eller om en regering vil vælge at sende omstridte forslag ud til folkeafstemning. Først når vi kommer dertil og har fået den klarhed, kan vi begynde at se på konsekvenserne af sådanne folkeafstemninger.

Det har iøvrigt forbavset mig at se, så stor skepsis det ærede medlem hr. Hans Hedtoft lægger for dagen, når talen er om folkeafstemninger; hans eget parti er dog ved forskellige lejligheder og så sent som i 1939 gået varmt ind derfor. Det er vanskeligt heri at se udtryk for nogen tillid til befolkningens modne dømmekraft. Og en mistillid hertil ville jeg ikke vente at finde netop hos socialdemokratiets førstemand.

Jeg har naturligvis mærket mig, at socialdemokratiet vil tænke nærmere over mulighederne for at anvende folkeafstemninger som politisk trusel. Nå, men der er vel ingen af os, der bliver skræmt deraf.

Videre omtalte det ærede medlem de blandede følelser, hvormed man indenfor

hans parti betragter forslaget om en justitieombudsmand. Jeg må tilstå, at for mig at se er problemet ganske enkelt: med den enorme udvidelse, der har været i administrationens område og i dens beføjelser siden 30'erne, har man lov at sige, at en øget beskyttelse for borgerne er i høj grad påkrævet. Men jeg føjer til, at heri ligger naturligvis ingen hentydning til, at embedsmændene ikke skulle gøre deres arbejde så godt, som det overhovedet er muligt. Det er simpelthen nødvendigt med den såkaldte øgede beskyttelse for borgerne, eftersom borgernes faktiske retsstilling altid må forringes, når, om jeg så må sige, bureaukratiet udvides.

Jeg skal indrømme, at det forbavsede mig, når det ærede medlem udtalte frygt for, at ombudsmandens kontor skulle svulme op til en lille kontorstat. Noget sådant er naturligvis ikke tanken. Og udgifterne ved en ombudsmandsordning vil under alle omstændigheder blive uendelig små, målt i forhold til udgifterne til den administration, den skal have indseende med, og til de goder, som ordningen vil medføre for hele befolkningen.

Endelig kunne jeg også anføre, at i samme omfang, som det lykkes at afvikle den omfattende, ekstraordinære administration, i samme omfang vil udgifterne til ombudsmanden gå ned.

Jeg konstaterer med tilfredshed, at der i kommissionen er opnået enighed om en tilføjelse til paragraffen om ejendomsretten, således at ekspropriationsaktens lovlighed og spørgsmål om erstatningens størrelse altid kan indbringes for domstolene. Man kan mene om denne tilføjelse, hvad man vil, men som det ærede medlem hr. Karl Olsen i går sagde, giver den større beskyttelse for borgerne.

Det har med de senere års omfattende ekspropriationer vakt en vis usikkerhed hos befolkningen, at der tilsyneladende er stor forskel i skønnet over erstatningens størrelse ved de enkelte ekspropriationskommissioners afgørelser. Det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby) var jo rigtigt inde på det i går, og det er denne usikkerhed, der nu skulle bringes til ophør.

Endelig må jeg sige, at det har ligget mig meget på sinde, at den udhuling af ejendomsretten, som har kunnet iagttages de senere år, nu vanskeligere vil kunne gennemføres.

Under debatten har man også rejst